

Kirjallinen asiantuntijalausunto valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston kuulemistilaisuuteen 1.10.2025 klo 10.30

Asia: Maatalousjaosto keskiviikko 01.10.2025 klo 10.30 / HE 99/2025 vp / Lausuntopyyntö

Valtion tulo- ja menoarvioesitys 2025

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi vuoden 2026 Valtion tulo- ja menoarviosta.

Suomen julkinen talous on haastavassa tilanteessa talouden kasvun alun siirtyessä eteenpäin. Hallituskauden alussa sovittujen säästöjen lisäksi verokertymän heikko kehitys haastaa valtion talouden suunnittelua. Säästöistä huolimatta metsätalouden kannalta tärkeiden julkisten toimijoiden toiminta täytyy turvata riittävillä resursseilla.

Käynnissä oleva sota Ukrainassa haastaa myös turvallisuustilanteen Euroopassa ja Suomessa. Varautumisena turvallisuustilanteen heikkenemiseen ja huoltovarmuuden parantamiseksi kriisitilanteen varalle tulee huolehtia metsätalouden suorituskyvystä ja energiahuollosta.

Euroopan Unionin käynnissä olevat hankkeet ilmastostrategian, biodiversiteetin, ennallistamisen ja metsäkatoasetuksen täytäntöönpanossa haastavat Suomen metsätalouden erilaisten selvitysten, seurantojen ja toimien tekemiseen, joista selviytyminen vaatii metsätalouden julkista rahoitusta.

30.40.46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

Vuodelle 2026 Suomen metsäkeskuksen toimintamomentille 30.40.46 tulo- ja menoarviossa hallituksen esityksessä on 41,047 milj.€. Vuonna 2025 määräraha oli 45,132 milj. euroa, josta II lisätalousarviossa 2025 tulee 3,753 milj. euroa.

MMM:n hallinnonalalla on huomattava, että Suomen metsäkeskuksella pitää olla riittävät resurssit lakisääteisten tehtäviensä toteuttamiseen. Vuonna 2024 metsäkeskuksen henkilöstöön kohdistuneilla muutosneuvotteluilla vähennettiin huomattavasti henkilöstöä metsätalouden edistämisestä ja neuvonnasta, minkä seurauksena työt ruuhkautuivat merkittävästi vuoden 2025 alkupuoliskolla. Kehitys on huono, koska nimenomaan ennakoivalla neuvonnalla on mahdollisuus saada paremmin positiivisia vaikutuksia aikaan, kuin jälkikäteen tapahtuvalla viranomaisvalvonnalla.

Metsätalouden tukijärjestelmien muutokset merkitsevät aina uudelleen tietojärjestelmiin investoimista samanaikaisesti, kun vanhojen järjestelmien on edelleen oltava samanaikaisesti toiminnassa. Vanhojen Kemera -tukien hallinnoinnin jälkeen tuli uusi metsätalouden kannustejärjestelmä METKA. Sen jälkeen METKA-järjestelmään päätettiin uudet tukitasot ja tulosperusteinen METKA.

Digikehitys on varmistettava ja tarvittaessa käytettävä lisätalousarvioiden rahoitusmahdollisuutta korvamerkittynä määrärahoina uusiin tietojärjestelmäinvestointeihin. Tällaisia investointeja ovat mm. EU-säädösten toimeenpanoihin (esim. ennallistamisasetus) liittyvät vielä avoimet tietotarpeet. Tärkeää on myös metsätalouden tukijärjestelmän digitalisoinnin kehitys nuoren metsän hoidon tukien valvontaan.

Esitys. Esitämme, että määrärahaa korotettaisiin 953 000 eurolla ja määräraha korotettuna olisi 42,000 miljoonaa euroa.
Esitämme, että mikäli Suomen metsäkeskukselle osoitetaan lisätehtäviä ja tietojärjestelmäinvestointeja budjettivuoden aikana, niihin tulisi liittyä valtion lisätalousarvioissa vastaava resurssointi.

30.01.05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot

Vuodelle 2026 momentille 30.01.05 tulo- ja menoarviossa hallituksen esityksessä on 88,494 milj.€. Vuonna 2025 määräraha oli 91,5 milj. euroa, josta II lisätalousarviossa 2025 tuli 0,622 milj. euroa.

Luonnonvarakeskus (Luke) on keskeinen voimavara metsätalouden tutkimuksessa ja asiantuntijana metsiä koskevassa poliittisessa päätöksenteossa. Merkittävä osa (47 milj. euroa) Luonnonvarakeskuksen resursseista tulee ulkopuolisista lähteistä, yhteisrahoitteisista tuotoista. Ulkopuoliseen rahoitukseen liittyen on tunnistettavissa myös riskit näiden tuottojen toteutumisen osalta, mikä voi johtaa vaikeuksiin myös Luonnonvarakeskuksen toiminnassa.

Valtion säästötoimien osalta Luonnonvarakeskuksen toiminnassa on odotettavissa vaikeuksia vuoden 2027 aikana.

30.40.44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen

Vuodelle 2026 momentille 30.40.44 tulo- ja menoarviossa hallituksen esityksessä on 36,247 milj.€. Vuonna 2025 määräraha oli 37,277milj. euroa.

Nuorten metsien hoitoon suunnatut varat tulevat käytetyksi loppuun lokakuussa 2025. Metka-lainsäädännössä on tarkistettu tukitasoja, mutta siitä huolimatta on tarve tarkistaa määrärahaesitystä erityisesti nuoren metsän hoidon tuen käytön osalta.

Esitys. Esitämme, että määrärahaa korotettaisiin 3,0 milj. euroa ja määräraha korotettuna olisi 39,247 milj. euroa.

30.64.64. Metsähallitus

Metsähallituksen tuloutus.

Vuodelle 2026 Metsähallituksen tuloutusvaatimus on 138 milj. euroa. Vuonna 2024 tuloutusvaatimus oli 110 milj. euroa ja vuonna 2025 125 milj. euroa.

Metsähallituksen tuloutusvaatimusta tullaan edelleen kasvattamaan osana valtion talouden vakauttamista. Kolmessa vuodessa tuloutusvaatimus on kasvanut yli 25 %. Osa noususta on perusteltua puunhinnan muutoksilla, mutta tällä hetkellä on nähtävissä puukaupan hiipumista, joka johtaa puun hinnan liikkumiseen myös alaspäin tulevan vuoden aikana ja tuottaa riskin kasvavalle tuloutusvaatimukselle. Tuloutusvaatimuksen kasvaessa on erityisen tärkeää, että valtio myös pitää huolen Metsätalous Oy:n toimintaympäristöstä ja toimintaedellytyksistä puunmyyntitulojen hankkimiseksi.

35.10.52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Vuodelle 2026 momentille 35.10.52 tulo- ja menoarviossa hallituksen esityksessä on 47,645 milj.€. Vuonna 2025 määräraha oli 52,325 milj. euroa.

Metsähallituksen julkisten palvelutehtävien toimintarahoitusta ja toimintaa on supistettu viimeisen kahden vuoden aikana. Tällä hetkellä on käynnissä edelleen luontokeskusverkoston vähentäminen ja erilaisten vaihtoehtojen etsiminen kumppanuuksilla. Metsien ennallistamiseen ja suojelun tason parantamiseen liittyvät tehtävät ja HELMI-ohjelman toteutus tarvitsevat osoitettua lisärahoitusta.

Esitys. Esitämme, että määrärahaa korotettaisiin 5,0 milj. euroa ja määräraha kohdistettaisiin HELMI-ohjelman toteuttamiseen. Momentin määräraha korotettuna olisi 52,645 milj. euroa.

METO – METSÄALAN ASiantuntijat RY

Stefan Borgman
puheenjohtaja

Ilpo Puputti
järjestöpäällikkö

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry (Meto) on 130-vuotias metsä- ja luonnonvara-alan asiantuntijoiden edunvalvontajärjestö. Jäseniä on noin 5000 ja he työskentelevät luonnonvara-alalla metsäasiantuntijoina, suunnittelijoina, esimiehinä, johtajina ja toiminnanjohtajina, puun osto- ja korjuutehtävissä, metsänhoidon tehtävissä, neuvojina, toimistonhoitajina, luonnonhoidon tehtävissä, opettajina ja asiantuntijoina sekä itsenäisinä yrittäjinä. Myös metsäalan opiskelijat ovat Meton jäseniä.